

Byggnadsminnesförklaring av Villa Göth inom fastigheten
Kåbo 49:8, Uppsala stad och kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Villa Göth inom fastigheten Kåbo 49:8 i Uppsala kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

Skyddsområdet omfattar hela fastigheten Kåbo 49:8 och anges med röd linje på bifogade situationsplan.

1. Byggnaden får inte rivras eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
3. Ändring av planlösningen eller den invändiga trappan får inte göras. Vägg- och takytor i bottenvåningens hall/matrum får ej förändras.
4. Byggnaden skall underhållas på ett sådant sätt att dess kulturhistoriska värde inte minskar.
5. Fastigheten får inte ytterligare bebyggas.

Om särskilda skäl föreligger för ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter, får länsstyrelsen lämna tillstånd härtill enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen.

Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen m.m. gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

Redogörelse för ärendet

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Villa Göth väcktes av ägaren år 1992. Under år 1994 besiktigade Länsstyrelsen fastigheten och upprättade ett förslag till byggnads-

1995-03-03

221-65-92

minnesförklaring som remitterades till ägaren, Riksantikvarie-
ämbetet, Upplandsmuseet samt Uppsala kommuns kulturför-
valtning och stadsbyggnadskontor.

Från samtliga har inkommit svar som tillstyrker en byggnadsminnesförklaring. Upplandsmuseet har även framfört att fastighetens garage skulle omfattas av skyddsföreskrifter och att invändiga tegelväggar och takytor skyddas mot oreversibel övertäckning. Ägaren har i sitt svar framhållit att viss frihet vad gäller ändring av rumsdispositionen i botten- och källarvåningen kanske kunde medges och att det är tveksamt om garaget skulle omfattas av skydd. Beträffande garaget bedömer Länsstyrelsen att nuvarande byggnad ej har de kulturhistoriska värden som motiverar ett skydd. Enligt skyddsföreskrifterna skall dispens sökas för ett eventuellt nyuppförande av garage och Länsstyrelsen har därigenom möjlighet att bedöma nybyggnadens inverkan på byggnadsminnet. Interiöra förändringar har självfallet samma dispensmöjlighet. Ägaren har efter samråd under hand godtagit föreliggande utformning av skyddsföreskrifterna.

Motivering

Villa Göth uppfördes år 1950 för chefen vid Pharmacia Elis Göth. För ritningarna svarade arkitekterna Bengt Edman och Lennart Holm. Byggnaden är uppförd i två våningar med ett flackt sadeltak utan något språng. Fönstren är enkla öppningar, på vissa fasader sammanhängande och sammanhållna med en i murlivet synlig I-balk. Entréns veranda och övervåningens balkong är hängda utanpå fasaden.

Byggnaden har en konsekvent och öppen planlösning med de bärande innerväggarna symmetriskt placerade och löpande genom alla våningar. Den öppna trappan är centralt placerad i byggnaden. De förändringar som byggnaden genomgått sedan uppförandet är få och av underordnad betydelse med tanke på villans arkitektoniska kvaliteter.

Villa Göth är en av de få byggnader som placerat Sverige på den internationella arkitekturhistoriens karta. Byggnaden är det första exemplet på och har kommit att bli symbol för den riktning inom arkitekturhistorien som kallas brutalism. Begreppet "The New Brutalism" blev under 1950-talet i England namnet på en riktning inom den moderna arkitekturen, och betecknade en reaktion mot 1940-talets lätt nostalgiska och traditionsbärande arkitektur. Begreppet anses ha myntats med tanke på Villa Göth.

1995-03-03

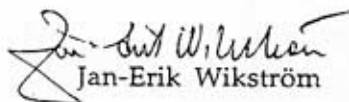
221-65-92

Byggnaden är både exteriört och interiört välbevarad och i allt väsentligt oförändrad. Huset har ett betydande kulturhistoriskt värde såväl för sina egna arkitektoniska kvaliteter som för den renodlade, tidstypiska symbol det utgör.

Detta beslut kan enligt 3 kap 19 § lagen (1988:950) om kulturminnen m. m. överklagas hos Kammarrätten i Stockholm, se bilaga 3.

Detta beslut har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Wikström jämte ledamöterna Barbro Andersson, Ingrid Andersson, Anders Ekström, Bror R Eriksson, Agneta Gille, Gunnar Hedberg, Lennart Hedquist, Leif Hällström, Mats O Karlsson, Lars-Olof Lindell, Stephen Pettersson, Mats Sjöborg och tjänstgörande suppleanten Hanna Ericson.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsrådet Henricsson, länsantikvarie Eklund, länsarkitekt Lundgren, länsassessor Gustafsson och förste antikvarie Karlsson, föredragande.

Jan-Erik Wikström

Jan Karlsson

Bilagor:

- Situationsplan (1)
- Byggnadsritningar (2)
- Hur man överklagar (3)

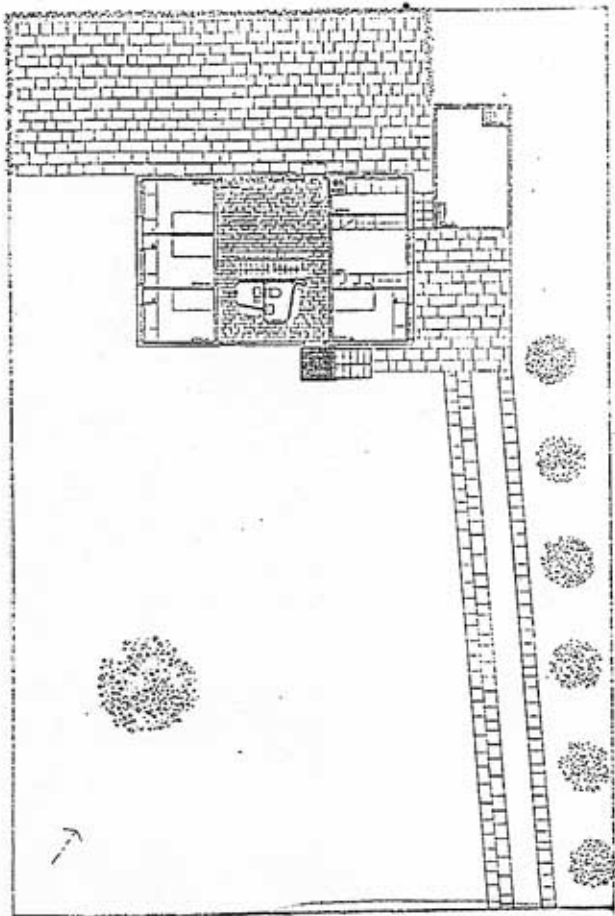
Sändlista:

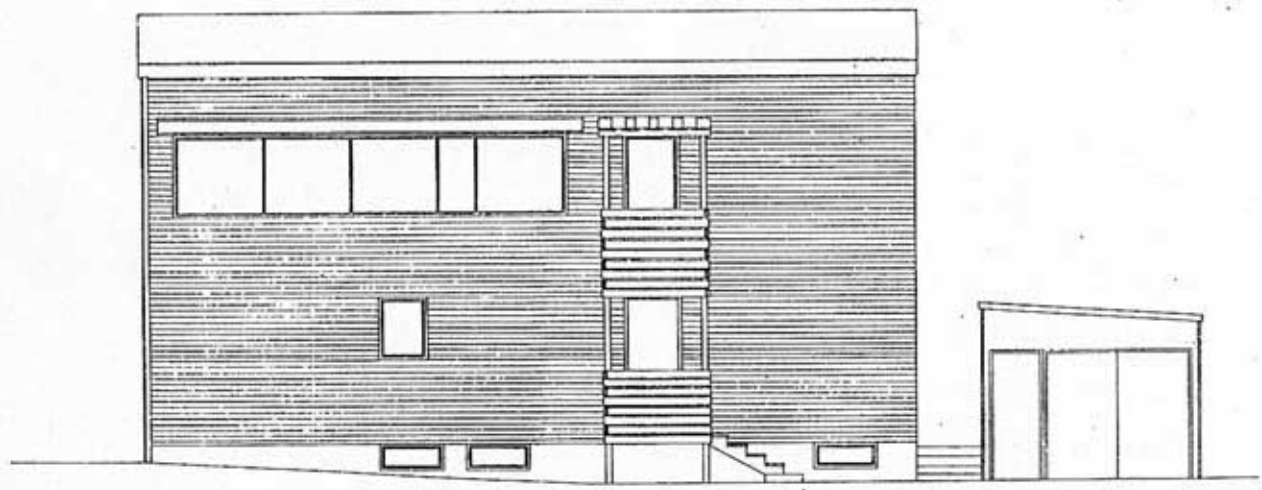
- ✓ Riksantikvarieämbetet + DK

Kopia till:

- Landsantikvarien/länsmuseet
- Inskrivningsmyndigheten vid Uppsala tingsrätt
- Överlantmätarmyndigheten
- Fastighetsbildningsmyndigheten
- Uppsala kommun/kulturförvaltningen
- Uppsala kommun/stadsbyggnadskontoret

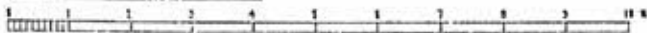
LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

FASAD MOT SÖDER

VILLA GÖTH I UPPSALA
 DEN 23. 3. 1928
 BENGT EDMAN LEHNART HOLM
 ARCHITECTER

92. 01. 07

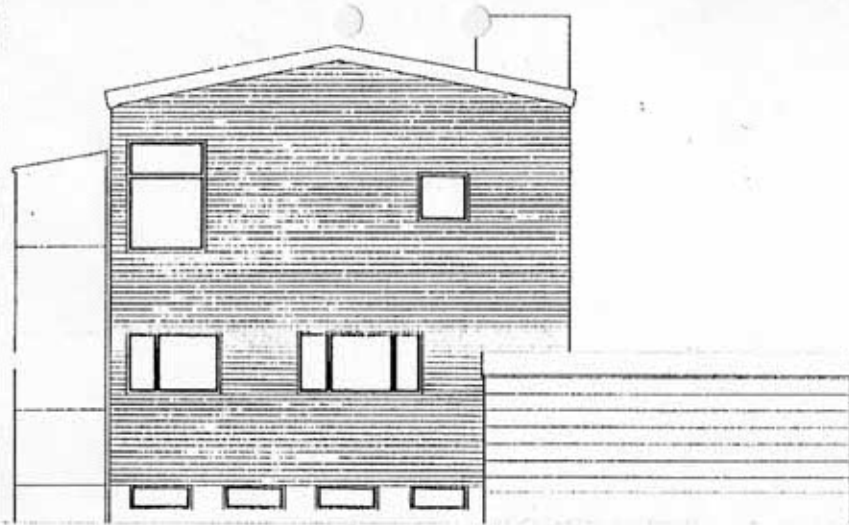
221-65-92

En. Gustavsson m. o. l.

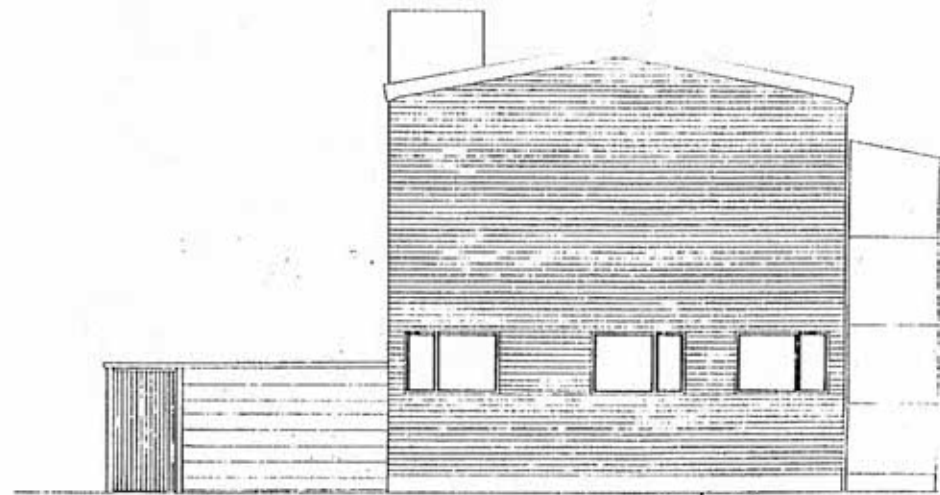
30. 00. 25.

Carl Ringerson

249781

FASAD MOT ÖSTEN

1:50

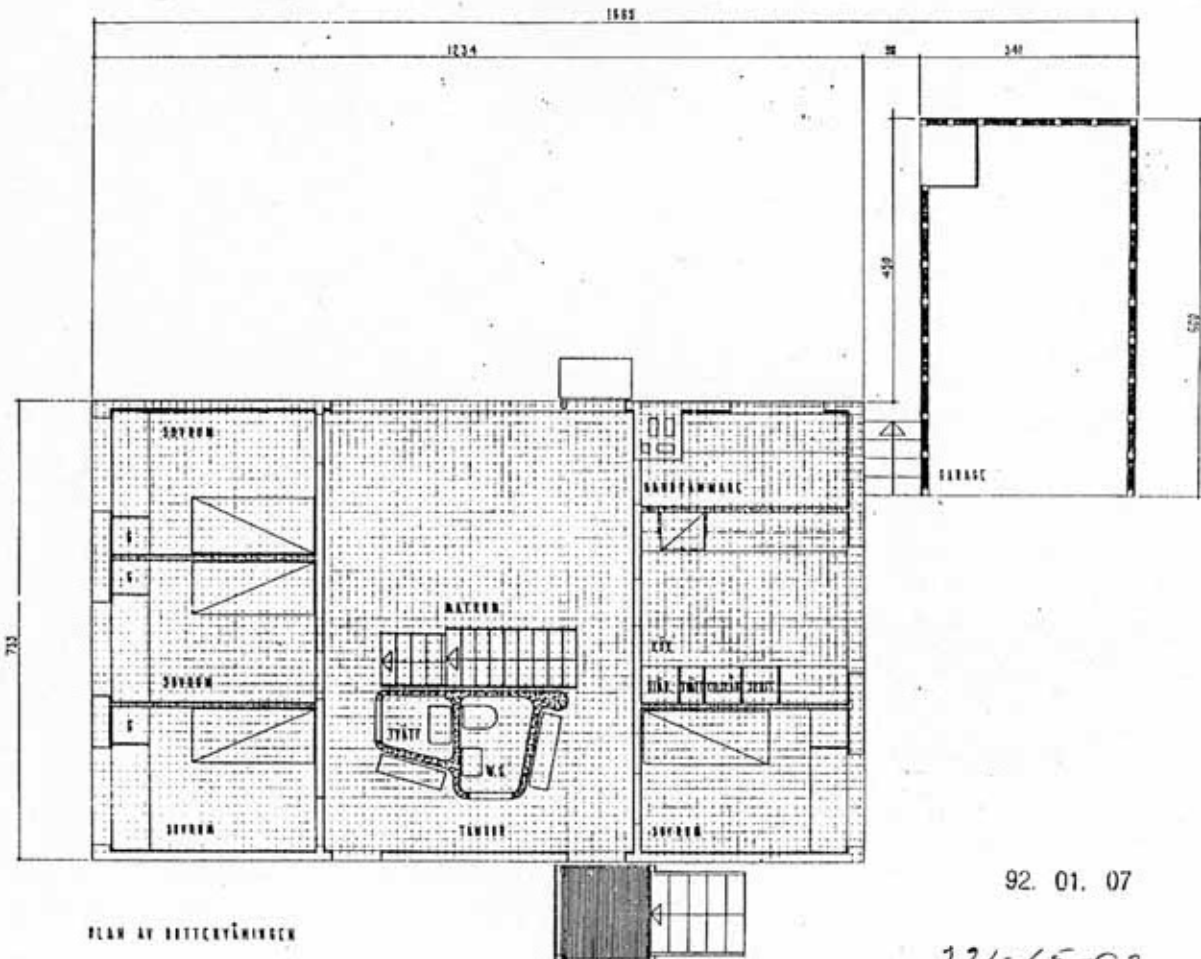
FASAD MOT VÄSTEN
L. Mattsson

92. 01. 07

221-65-92

VILLA GÖTA I UDDEVALA
 DEN 23. 3. 1950
 BENGT EDMAN LEHNANT HOLM
 ARCHITECTEN

PLAN AV HÖJDERKÄMNINGEN

VILLA SÖTH I UPPSALA
 DEN 25. 5. 1959
 BENGT EDMAN LEHNART HOLM
 ARKITEKTER

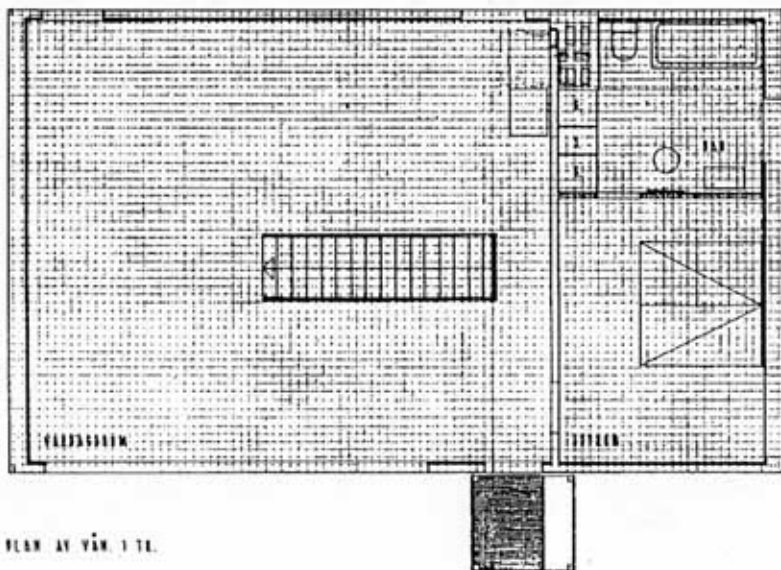
92. 01. 07

221-65-92

nr. 50 115

Carl Lindgren

148785

PLAN AV VÅN. I TR.

92. 01. 07

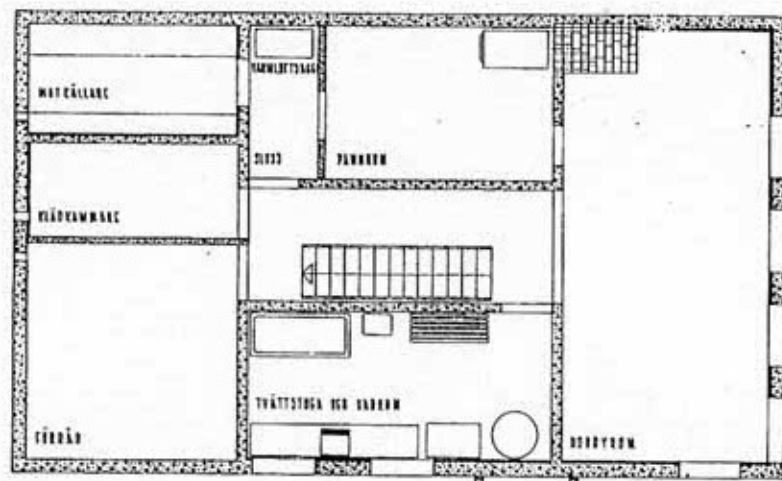
221-65-92

VILLA GÖTU I UPPSALA
 DEN 23. 2. 1958
 BENGT EDMAN, LEONHART HOLM
 ARCHITEKTER

nr. 50 115

C. Th. ...

PLAN AV KÄLLARVÅNINGEN

VILLA SÖTU I UDDEÅLA
 DEN 23. 3. 1954
 BENGT CARAN LÖNNAST OCH
 ARSITIKTER

92. 01. 07

221-65-92

22. 10. 1954
Eric Ericson

1-1